

A szepesdaróci antonita templom

2009 július 15. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejt?zköd? Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmetlenül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

L?csét?l tíz kilométerre nyugatra, a Szepesség szívében, a régi poprádi országút mentén fekv? kisközségnek, Darócnak (Dravce) alig hatszáz lakója van. Szlovákok mellett lengyelek is élnek itt, az utolsó magyarok az 1940-es években hagyták el a falut. Az élesen kanyarodó út mellett, dombtet?n álló templom inkább azokat az utazókat állítja meg, akik mélyebben érdekl?dnek a régmúlt története és tanúi iránt.
A község egyike a tatárjárás el?tt keletkezett irtványtelepüléseknek, amelyeknek fejszés-fegyveres szolgái a Hernád völgyében északra vezet? hadi utat, illetve a lengyel határ fel?li országkaput vigyázták. Daróc neve 1263-ban t?nik fel királyi erd?birtok részeként mint gyep?véd? ?rhely. 1282-ben IV. (Kun) László „Drauch” falut a görg?i Heliás (Illés) comesnek – a tatárdúlás emberveszteségét németek betelepítésével pótló Jordán szepesi gróf fiának, a Görgey-család ?sének – adományozza. Hat évvel kés?bb említik a falu új templomát, Szent Antal ispotályosainak klastromával együtt. E betegápoló szerzetesrend a XI. században szervez?dött, amikor Európában járványszer?en elterjedt a Szent Antal tüzének nevezett gyulladásos b?rbetegség (erysipelas, népies nevén orbánc). Az eleinte laikusokból álló szerzet m?ködését 1095-ben II. Orbán pápa hagyta jóvá. A rend tagjai fekete öltözetet viseltek, rajta fehér kereszttel, amely eleinte szvasztikát, kés?bb T formájú, úgynevezett Antal-keresztet formázott. A Szent Ágoston reguláit követ? testvérület kórházakat, menhelyeket tartott fenn, és – mint a korabeli ispotályos lovagrendek – fegyveres szolgálatot is teljesített. A daróci antonita barátoknak, illetve a templom mellett állt rendházuknak 1523-ban VII. Kelemen pápa alamizsnagy?jtésre adott engedélyt, ám 1535-ben a község már a Berzeviczyek birtoka, akiknek a klastrom a kórházzal együtt eladta kéregetési jogát is. Az örökösökkel még 1656-ban is pereskedett emiatt a szepesi prépostság a kassai bíróságon.
Az eredetileg Remete Szent Antal oltalmába ajánlott templomot a középkorban újrakeresztelték Szent Erzsébet tiszteletére. Barokk f?oltára az Árpád-házi szent királyleányt ábrázolja. A többi oltár a gótika korában készült. Maga a templom torony nélküli, teremszer? épület, keleten egyenes harántfalban végz?d? szentéllyel, körös-körül felt?n?en maszszív támpillérekkel. E küls? gyámok aligha csak a boltozat oldalnyomását hivatottak ellentámasztani, a nyugati oromfal két hatalmas, három lépcs?ben el?reugró pillére ugyanis szinte er?d jelleget kölcsönöz a k?fallal kerített templomnak. A tágas hajót két pár oszlop osztja széltében két, hosszában három boltszakaszra: a templom így ikerhajósnak nevezhet?. Ez a környéken ugyan nem számít különlegesnek – a Szepesség XIII–XIV. századi építkezései közül 16 további rokonát ismerjük –, a történelmi Magyarországon azonban együtt sem találni ennyi kéthajós épületet.
Az 1288 óta álló templom elragadó szépség? bels?t és múzeumra való kincset rejt, pedig még budapesti gy?jtemények is ?riznek m?tárgyakat Darócról. A kora gótikus boltozat k?bordáinak finom ívei, a csúcsos ablakok és ajtók, a boltozott szentély és sekrestye a XIV–XV. évszázadot idézi. Az említett gótikus szárnyas oltárok, táblaképek és falfestmények szintén a magyar középkor remekei. Az 1400-as évek legvégér?l származik az a két faragott presbiteri padsor is, amelyek a magyarországi gótika korának legbecsesebb asztalosremekei közé tartoznak. A bronzharangot 1516-ban öntötték az iglói Illenfeld mester m?helyében. Minden megvan tehát Szepesdarócon, amiért megéri odalátogatni; csak magyar szó nincs már, amiért érdemes volna egy-két óránál hosszabban ott id?zni.

Ludwig Emil, mno.hu

Ajánló